

УДК 343.98

В. В. Білоус,
канд. юрид. наук, доцент
Національний університет
«Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого»,
м. Харків

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У КРИМІНАЛІСТИЦІ: ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Окреслено коло актуальних проблем теорії формування і практики застосування інформаційних технологій у криміналістиці, вирішити які пропонується шляхом розроблення окремого криміналістичного вчення, спрямованого на доповнення й уточнення предмета науки криміналістики.

Ключові слова: криміналістика, інформаційне суспільство, інновації, інформаційні технології.

Від часу зародження криміналістики як окремої науки світ зазнав революційних змін. Бурхливий розвиток науково-технічного прогресу призвів до утворення інформаційного суспільства, в умовах якого боротьба зі злочинністю потребує докорінного перегляду не тільки засобів пізнання предметів, явищ і подій, а й методів, прийомів і засобів правомірного й допустимого впливу на суспільні процеси, на окремих індивідів чи групи людей.

Лавиноподібне зростання обсягів інформаційних ресурсів, швидкості й гнучкості інформаційних процесів, широкомасштабне впровадження в усі сфери життєдіяльності інформаційних технологій як невід'ємного складника інформаційної епохи створили підґрунтя для (а) виникнення нових суспільних відносин – об'єктів правового захисту, (б) ут-

ворення паралельного виміру життєдіяльності людини – віртуального середовища її комунікації з оточуючим світом через Інтернет, електронні соціальні мережі, (в) генерування нових видів злочинної діяльності (розвиток науки й технологій впливає на злочинну діяльність і породжує нові види злочинів [22, с. 798]), (г) модернізації способів і знарядь різних видів людської діяльності, в тому числі, й класичної злочинної, (д) суттєвої зміни елементів психологічної структури сучасної особистості й типових ознак особи злочинця.

Прикладом модернізації класичної злочинності можуть служити фінансові (інвестиційні) піраміди – комерційні юридичні особи, створювані з метою забезпечення їх учасникам доходів за рахунок постійного залучення грошових коштів нових вклад-

Проблеми кримінального процесу, криміналістики та організації правоохоронних органів

ників, як правило, під певний вигаданий проект і обіцянку високої доходності вкладень. У дійсності ж зібрані кошти не інвестуються у ліквідні об'єкти, а витрачаються на рекламу, покриття експлуатаційних витрат, виплату доходу організаторам піраміди та її першим учасникам. Дохід їм виплачується за рахунок внесків наступних вкладників, а його справжнє джерело приховується. Після нетривалого строку функціонування піраміда досягає піку залучення інвестицій, після чого втрачає здатність підтримувати високу доходність і виконувати зобов'язання перед усіма вкладниками, що призводить до банкрутства проекту і збитків останніх інвесторів. Одну з перших фінансових пірамід побудував шотландець Дж. Ло, «Міссісіпська компанія» якого в 1720 р. розорила Францію. У США перша фінансова піраміда була створена в 1919 р. Ч. Понці (Понті) у формі компанії «The Securities and Exchange Company» (SXC). Збитки інвесторів фінансової піраміди, заснованої у США наприкінці ХХ ст. Б. Медоффом, сягнули 65 млрд дол. США. На теренах колишнього СРСР у 90-х роках ХХ ст. від діяльності сумнозвісної фінансової піраміди АТ «МММ» постраждало за різними оцінками від 10 до 15 млн вкладників, яким було завдано збитків на суму понад 1 млрд дол. США,

через що 50 осіб з їх числа покінчили життя самогубством. Зазначена піраміда була створена як юридична особа в організаційно-правовій формі акціонерного товариства, що не в останню чергу посприяло притягненню до кримінальної відповідальності її організатора С. Мавроді. На початку ХХІ ст. він створив ще одну фінансову піраміду, але вже в мережі Інтернет Stock Generation (SG) – віртуальну біржу, де торгували віртуальними акціями віртуальних компаній. Її жертвами стали декілька мільйонів людей у США, Великій Британії та низці європейських країн. Піраміду МММ-2011 С. Мавроді побудував у такий спосіб, щоб максимально ускладнити процес його притягнення до відповідальності. Так, якщо в 90-х усі гроші піраміди зберігалися на одному рахунку, блокування якого відразу ж спричинило колапс усієї системи, то тепер кошти розпорошені на десятках тисяч приватних рахунків учасників піраміди, які поділяються за ієрархією на рядових, десятників, сотників, тисячників і темників. І весь рух грошових коштів у системі є електронними операціями між приватними рахунками. Жодна юридична особа не створюється, весь комунікаційний процес відбувається у віртуальному середовищі. У 2011 – 2012 рр. вкладниками МММ-2011 стали 3-4 млн громадян Ук-

раїни, з яких при середньому внеску в 1 тис. грн. піраміда встигла зібрати 3-4 млрд грн. [4, с. 36-39; 6, 46-48].

Щодо суттєвої зміни елементів психологічної структури сучасної особистості слід відзначити, що, наприклад, смартфони викликають у людини ефект звикання, який часто порівнюють з наркотичною й ігровою залежністю. За підрахунками незалежного британського регуляторного органу у галузі комунікацій «Ofcom», близько 60 % підлітків і 37 % дорослих користувачів iPhone вважають себе сильно залежними від власних мобільних пристроїв. І така залежність вслід за зростанням потужності телекомунікаційних засобів й привабливості програмних продуктів дедалі зростатиме. Близько 66 % британців вже страждають на так звану «хворобу століття» – номофобію (страх залишитися без мобільного зв'язку) [3, с. 56]. Свого часу виникнення переносних персональних комп'ютерів (notebook) призвело до того, що людина почала переміщувати своє робоче місце у просторі разом з собою. Тепер завдяки «хмарним» технологіям її місце – це логін-пароль, особистий ID для доступу в систему, куди вона може увійти з будь-якого пристрою цілодобово [7]. Це в сукупності з низкою інших чинників зумовлює «цифрову за-

лежність» і «гіперпід'єднаність» так званого цифрового покоління, яку не може здолати навіть сумна статистика, згідно з якою, наприклад, лише в 2010 р. у США з понад 32 тис. жертв ДТП близько 3 тис. осіб загинули через розмови по мобільному телефону чи написання sms-повідомлень під час керування транспортним засобом [1, с. 47].

Запровадження в криміналістику досягнень природничих і технічних наук, ускладнення технічних засобів, удосконалення й розвиток методик їх застосування пов'язані зі складними технологічними операціями, що зумовлює потребу використання не тільки криміналістичної техніки, а й технологій. Діяльність сучасних органів кримінальної юстиції характеризується високою інформаційною ємністю, постійною необхідністю в отриманні нової інформації й підтриманні раніше одержаних відомостей в актуальному стані. Специфіка такої діяльності полягає в безперервності отримання, опрацювання й реалізації великих масивів різнорідної інформації. Гарантування високого рівня цих процесів при постійному зростанні обсягів відомостей становить надзвичайно складне завдання, вирішення якого стає можливим завдяки використанню знань, розробленню методів і засобів роботи з інформацією на рівні належ-

них технологій [14, с. 204, 205]. Ефективному правовому забезпеченню охорони прав та свобод людини і громадянина, власності, громадського порядку й громадської безпеки, довкілля, конституційного устрою України тощо від злочинних посягань, а також миру й безпеки людства, й запобіганню злочинам (ч. 1 ст. 1 КК України) можуть стати на службі опрацювання й запровадження в практичну діяльність органів кримінальної юстиції квінтесенції досягнень науково-технічного прогресу – інформаційних технологій.

Концепцією Національної програми інформатизації, схваленою Законом України «Про Концепцію Національної програми інформатизації» від 4 лютого 1998 р., № 75/98-ВР визначено, що у сфері правоохоронної діяльності якісно нова організація специфічних режимів зберігання й оброблення інформації, зв'язок з міжнародними правоохоронними органами забезпечать реалізацію активної, наступальної стратегії в боротьбі з правопорушеннями, корупцією, організованою злочинністю, застосування нових інформаційних технологій у розкритті злочинів [18].

Розвиток в Україні інформаційного суспільства і втілення в життя новітніх інформаційних технологій в усіх сферах суспільного життя, в діяльності органів

державної влади й органів місцевого самоврядування Указом Президента України «Про першочергові завдання щодо впровадження новітніх інформаційних технологій» від 20 жовтня 2005 р., № 1497/2005 визнано одним з пріоритетних напрямків державної політики [19].

Інформаційні технології – нова категорія криміналістики, що претендує посісти належне місце в її структурі. Інформатизація соціального середовища, за словами В. Ю. Шепітька, викликала «технологізацію» криміналістики, розроблення й впровадження інформаційних, цифрових і телекомунікаційних технологій [25, с. 52]. На думку російських вчених Т. Б. Авер'янової, Р. С. Бєлкіна й Ю. Г. Корухова, тенденції розвитку загальної теорії криміналістики визначають у першу чергу сучасні уявлення про синтетичну природу науки й охоплюють подальше вивчення закономірностей, що становлять її предмет, тобто (а) закономірностей механізму злочину, (б) руху потоків криміналістично значущої інформації у зв'язку із цим можливості нових інформаційних технологій, (в) удосконалення криміналістичної систематики й (г) уніфікація мови науки на підставі запровадження комп'ютерних технологій тощо [15, с. 73].

Наведеним обумовлена необхідність розвитку засад теоре-

тичного обґрунтування й методів реалізації криміналістичних інформаційних технологій, що можуть бути корисними у правозастосуванні та в інших видах юридичної діяльності. При цьому, як зауважує М. П. Яблоков, слід враховувати, що створити найбільш ефективні інформаційні технології з пошуку, збирання, аналізу й виваженого використання доказової та іншої криміналістично значущої та будь-якої іншої фактичної юридичної інформації не тільки під час розслідування злочинів, а й при здійсненні інших видів юридичної діяльності дозволяє саме так зване пошуково-пізнавальне криміналістичне мислення [27, с. 65].

Розвиток сучасних інформаційних технологій відбувається за такими основними напрямками:

- розроблення єдиних правових, методологічних, методичних, програмно-технічних і технологічних положень з організації інформаційного забезпечення;

- формування багаторівневої системи інтегрованих банків даних різномірної й логічно пов'язаної інформації;

- організація швидкого доступу до інформаційних ресурсів будь-якого рівня;

- досягнення балансу між кількісним і змістовним складником, оптимізація числа інформаційно важливих характеристик об'єктів, що формалізуються й

беруть участь у процесі опрацювання інформації;

- створення локальних і глобальних обчислювальних мереж за єдиною технологічною схемою [14, с. 208, 209].

Інформаційні технології є вагомим складником національної інфраструктури інформатизації, створення якої з урахуванням світових тенденцій і досягнень сприятиме рівноправній інтеграції України до світового співтовариства [18]. А недостатній рівень науково-технологічного розвитку, зокрема, національної інноваційної системи, малоефективне використання науково-технологічного потенціалу, використання іноземних науково-технологічних розробок замість вітчизняних – це все найгостріші проблеми, що загрожують національній безпеці [20]. Наведене спонукає до безперервних інноваційних пошуків шляхів вирішення актуальних викликів різні науки, особливо криміналістики.

За підрахунками аналітиків телекомунікаційної компанії «Ericsson», у 2017 р. кількість підключень до мобільних мереж у світі сягне 9 млрд, тобто більше ніж на планеті мешкатиме людей (7,4 млрд) [11, с. 8]. В Україні вже сьогодні чисельність абонентів стільникового зв'язку перевищила 56,6 млн при чисельності населення менше 45,6 млн осіб. Загалом же, за оцінками

«Ericsson», формальне число абонентів мобільного зв'язку у світі досягло 6 млрд осіб, фактичне – 4 млрд, оскільки багато хто є абонентами декількох операторів (41 % людей користуються одночасно не менше ніж двома стільниковими телефонами, щоб завжди бути досяжними). Прогнозується, що до 2020 р. на планеті буде нараховуватися 50 млрд активних мобільних пристроїв. Переважна більшість підключень прийде на так звані M2M-системи, в яких машина спілкуватиметься з машиною [12, с. 55].

За підрахунками німецьких учених населення Землі щороку збільшується на 80 млн і до 2050 р. сягне 9,1 млрд осіб [23, с. 10]. За іншими оцінками до середини XXI ст. населення нашої планети має зрости до 10 млрд. При нинішніх непомірних темпах споживання ресурсів, щоб нагодувати й обігріти таку чисельність людей, їх вистачить не більше ніж на 100 років, що призведе до глобальних воєн за надра, харчі й воду, і як результат – до згасання людської цивілізації [13, с. 43].

Найбільш значущі криміналістичні концепції сьогодення розробляються на підставі пізнаних закономірностей науково-технічного прогресу, потреб судово-слідчої практики, прогностичного бачення ймовірних шляхів розвитку і структурних змін злочин-

них проявів та міжнародного досвіду боротьби з ними. Зазначене зумовлює невідкладність дослідження двоєдиного феномену інформаційних технологій як новітнього знаряддя злочину й водночас ефективного засобу протидії злочинній діяльності за умов розбудови інформаційного суспільства. Адже перехід багатьох країн світу до постіндустріального інформаційного соціуму, зростання населення Землі (понад 7 млрд осіб), числа Інтернет-користувачів (понад 2,2 млрд), під'єднаних до Всесвітньої мережі пристроїв (понад 35 млрд), практично повне охоплення земного населення стільниковим зв'язком, невідворотність процесів глобалізації, загострення соціально-економічних протиріч і боротьби за основні ресурси спонукають до досконалого вивчення потенціалу програмування й алгоритмізації слідчої й судової діяльності, принципів, способів і методів розбудови інтегрованої інформаційно-аналітичної системи судочинства, впровадження технологій штучного й гібридного інтелекту як ефективних засобів підтримки прийняття важливих рішень та оптимізації боротьби зі злочинністю у світовому (транскордонному, транснаціональному) вимірі.

Науковий і прикладний юридичний обіг відносно недавно збагатився такими поняттями, як сучасні, нові, новітні, передові,

революційні, прогресивні, ефективні, критичні, креативні, когнітивні, високі, високоінтелектуальні, високопродуктивні, інноваційні інформаційні, комп'ютерні, цифрові, телекомунікаційні, наноінформаційні, нейронні технології, супертехнології, метатехнології та ін. Окремим аспектам визначення поняття, видів і значення інформаційних технологій у криміналістиці вже приділена певна увага у наукових працях таких відомих вчених, як Р. С. Бєлкін, Т. С. Волчецька, Ю. Л. Дяблова, В. А. Журавель, Є. П. Іщенко, В. О. Коновалова, О. М. Моїсєєв, О. Р. Россінська, В. В. Тіщенко, В. Ю. Шепітько, Б. В. Щур, М. П. Яблоков. На монографічному рівні О. М. Ішиним досліджувалися теоретичні аспекти інформаційного забезпечення органів досудового слідства під час розслідування злочинів (2003 р.) [8], Лук'янчиковим Є. Д. – методологічні засади інформаційного забезпечення розслідування злочинів (2005 р.) [16], Бірюковим В. В. – теоретичні основи інформаційно-довідкового забезпечення розслідування злочинів (2009 р.) [2], Цеханом Д. М. – теоретичні засади використання високих інформаційних технологій в оперативно-розшуковій діяльності органів внутрішніх справ (2011 р.) [24].

Проте, незважаючи на високу наукову значущість доробку

згаданих учених, ще й донині бракує цілісного дослідження теоретичних засад формування і практичного застосування інформаційних технологій у криміналістиці. Місце останніх у системі цієї науки залишається невизначеним, а дійові рекомендації щодо комплексного застосування інформаційних технологій у судово-слідчій діяльності – несформованими. Не досягнуто, зокрема, єдності у вирішенні низки дискусійних питань щодо: (а) тлумачення поняття «інформаційні технології», їх змісту і структури, сутності й побудови окремих їх елементів; (б) функцій існуючих інформаційних технологій, їх місця в системі криміналістики, взаємозв'язку з її предметом, об'єктом і завданнями, технологіями злочинної діяльності; (в) обґрунтування теоретичної і практичної значущості інформаційної технології як криміналістичної категорії; (г) комплексного врахування нагальних і прогнозованих потреб оперативної, слідчої, судової й експертної практики в запровадженні існуючих і перспективних інформаційних технологій у процес розкриття, розслідування, судового розгляду й запобігання як уже криміналізованим діянням, так і тим, що можуть бути визнані злочинами в майбутньому, або так званим інноваційним способам учинення традиційних злочинів;

(д) принципової здатності інформаційних технологій задовольнити реальні потреби органів кримінальної юстиції й позитивних і негативних наслідків упровадження інновацій в судово-слідчу діяльність; (е) широкого кола інших, не менш важливих проблем, що залишаються нерозкритими або висвітленими фрагментарно й перешкоджають реалізації потенціалу криміналістики як науки синтетичної природи. Наслідком цього є брак цілісного уявлення про сутність і значення інформаційних технологій у криміналістиці, недостатньо високий рівень методологічного забезпечення і практичної реалізації невичерпного потенціалу їх застосування в боротьбі зі злочинністю.

Криміналістика гідно забезпечує вирішення поставлених перед кримінальним судочинством завдань з метою зміцнення законності і правопорядку, охорони прав та інтересів громадян, юридичних осіб, суспільства й держави, її прикладна функція полягає у створенні нею таких видів наукової продукції, які з урахуванням потреб працівників органів дізнання, досудового слідства, прокурорів і суддів використовуються ними в процесі здійснення своєї професійної діяльності [17, с. 24].

Сучасний стан криміналістики не може обмежуватися тими завданнями, які були поставлені

на її вирішення в минулому. За нових умов, як вважає В. Ю. Шепітько, її актуальними завданнями є: (1) взаємопроникнення криміналістики і практики правозастосовних органів; (2) упровадження інновацій у практичну правозастосовну діяльність; (3) розроблення новітнього «продукту» криміналістики для практики; (4) уніфікація наукових криміналістичних рекомендацій та їх адаптація для практики застосування; (5) створення колективів науковців і практиків для розроблення криміналістичних рекомендацій або виконання спільної діяльності. Завдання криміналістики в умовах сьогодення зумовлені потребою системного криміналістичного забезпечення відповідних органів правозастосування, спрямованого на оптимізацію процесу розкриття й розслідування злочинів, установлення істини по справі, поновлення справедливості [26, с. 397]. Сучасний розвиток криміналістики характеризується формуванням її загальної теорії, розробленням і впровадженням сучасних науково-технічних засобів та інформаційних технологій у практику боротьби зі злочинністю, вдосконаленням прийомів криміналістичної тактики, пропонуванням окремих методик розслідування нових видів злочинів [25, с. 49].

А за прогнозами співзасновника компанії «Apple» С. Возня-

ка майбутнє всіх технологій – це віртуальний світ [5]. Головним напрямком розвитку криміналістики, який найбільше відповідає її суті як науки, сфери практичної діяльності й навчальної дисципліни, як наголошує Є. П. Іщенко, є освоєння криміналістикою віртуальної реальності, пов'язаної з комп'ютеризацією всіх царин життєдіяльності, втіленням у життя нових інформаційних технологій, їх використанням в правоохоронній і протиправній діяльності [9, с. 371, 372]. На думку О. Г. Кальмана, ефективність роботи правоохоронних органів може бути підвищена завдяки розробленню й запровадженню в їх діяльність новітніх інформаційних технологій і науково-технічних засобів попередження злочинів [10, с. 204].

«Технологізація» криміналістики відбувається не ізольовано в рамках окремих розділів чи галузей, а наскрізно, через усі сфери криміналістичного знання. Особливої уваги, з точки зору В. Ю. Шепітька, заслуговують питання, що стосуються дослідження інформаційних технологій у криміналістичних цілях, використання технологічного підходу не лише в криміналістичній техніці, й у тактиці й методиці розслідування. Отже потребують подальшого дослідження проблеми криміналістичних технологій, визна-

чення їх видів, місця й ролі в системі цієї науки [26, с. 397].

Формування загальної теорії криміналістики, з'ясування основних напрямків наукового пошуку в цій галузі знань, як рекомендують учасники конференції «Криміналістика XXI століття», мають здійснюватися з урахуванням: (а) об'єктивних процесів, що відбуваються в самій доктрині й характеризують логіку її розвитку; (б) тенденцій і напрямків науково-технічного прогресу; (в) наявності інтегративних зв'язків криміналістики з природничими й технічними науками на підставі чинного законодавства; (г) необхідності його вдосконалення насамперед стосовно регламентації процесу доказування й розширення джерел доказової інформації; (д) запитів практики як вихідного пункту криміналістичного пізнання та царини реалізації предметно-перетворюючої функції криміналістики [21, с. 109, 110].

Викладені міркування зумовлюють актуальність, новизну, теоретичну цінність і практичну значущість наукового дослідження, яке становило б собою комплексне вивчення проблем теорії формування і практики застосування інформаційних технологій у криміналістиці, програмування й алгоритмізації на їх підставі діяльності органів кримінальної юстиції, що дозволяло б долати

час і простір, випереджаючи розвиток злочинності й запобігаючи її поширенню в умовах інформаційного суспільства глобалізованого світу, забезпечувало б стійку інформаційну перевагу правоохоронних і судових органів над організованою злочинністю. Результати такого дослідження закономірно мають бути втілені в окремому криміналістичну теорію (вчення), що повинна містити об'єкт, предмет, методи дослідження, його мету й завдання, функції й місце в системі цієї науки, формуватися на певній науковій гіпотезі й необхідному емпіричному

підґрунті, що надасть можливості виокремити відповідні закономірності, які доповнять і уточнять предмет криміналістичної доктрини в цілому. На запропонованих теоретичних засадах має бути створено комплекс інтегрованих автоматизованих систем оброблення криміналістично значущої інформації й управління різного рівня і призначення, взаємопов'язаних на принципах технологічної, організаційної, документальної, програмної й інформаційної сумісності й утворюючих цілісну інформаційну інфраструктуру органів кримінальної юстиції.

Список літератури: 1. Автомир. – 2012. – № 26. – С. 47. 2. Бірюков В. В. Теоретичні основи інформаційно-довідкового забезпечення розслідування злочинів: моногр. / В. В. Бірюков. – Луганськ : РВВ ЛДУВС, 2009. – 264 с. 3. Бондарев А. Золотые дети прогресса / А. Бондарев, Е. Трибушная // Корреспондент. – 2012. – № 10. – С. 56. 4. Буткевич Б. Будівниці піраміди Мавроді / Б. Буткевич // Укр. тиждень. – 2012. – № 23. – С. 36 – 39. 5. Возняк С. Компьютеры становятся все более похожими на людей / С. Возняк [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://internetua.com/stiv-voznjak—kompuateri-standovyatsya-vse-bolee-pohojimi-na-ljudей/>. 6. Газин А. Три веселых буквы / А. Газин // Корреспондент, 2011. – № 2 – С. 46 – 48. 7. Елисеєв С. Прогноз: 9 главных IT-трендов, которые принесут миллиарды в 2013 году / С. Елисеєв [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://slon.ru/fast/future/prognoz-9-glavnykh-it-trendov-kotorye-prinesut-milliardy-v-2013-godu-860118.xhtml>. 8. Ишин А. М. Теоретические аспекты информационного обеспечения органов предварительного следствия в ходе расследования преступлений: моногр. / А. М. Ишин. – Калининград : Калининградский ЮИ МВД России, 2003. – 224 с. 9. Ищенко Е. П. Перспективы развития криминалистики в аспекте освоения виртуальной реальности / Е. П. Ищенко // Перспективы развития уголовно-процессуального права и криминалистики (посв. Н. В. Радутной): матер. 2-й междунар. науч.-практ. конф. (Москва, 11-12 апр. 2012 г.). – М.: ИД «Юриспруденция», 2012. – С. 371 – 374. 10. Кальман О. Г. Сучасні проблеми попередження злочинів у сфері господарської діяльності / О. Г. Кальман // Відповідальність за злочини у сфері господарської діяльності: матер. наук.-практ. конф. / голов. ред. В. В. Сташис. – Х.: Кроссруд, 2006. – С. 204. 11. Корреспондент. – 2012. – № 23. – С. 8. 12. Корреспондент. – 2010. – № 28. – С. 55. 13. Корреспондент. – 2010. – № 29. – С. 43. 14. Криминалистика: учеб. пособ. / под общ. ред. С. М. Колотушкина. – М.: Изд.-торг. корп. «Дашков и К»; Ростов н/Д: Наука-Спектр, 2012. – 464 с. 15. Криминалистика: учебник для вузов [Аверьянова Т. Б., Белкин Р. С., Корухов Ю. Г., Россинская Е. Р.] / под ред. Р. С. Белкина. – [2-е изд., перераб. и доп.] – М.: Норма, 2005. – 992 с. 16. Лук'янчиков Є. Д. Методологічні засади інформаційного забезпечення розслідування злочинів: моногр. / Є. Д. Лук'янчиков. – К. : Нац. акад. внутр. справ України, 2005. – 360 с. 17. Малютин М. П. Применение криминалистических знаний в уголовном процессе / М. П. Малютин // Актуальные вопросы применения уголовно-процессуального и уголовного законодательства в про-

цессе расследования преступлений (к 90-летию со дня рожд. проф. И. М. Гуткина): сб. матер. межвуз. науч.-практ. конф. – [В 2-х ч.] – М.: Акад. управления МВД России, 2009. – Ч. 2. – С. 24 – 26. **18.** Про Концепцію Національної програми інформатизації: [Закон України від 04.02.1998 р., № 75/98-ВР] : [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/75/98-%D0%B2%D1%80>. **19.** Про першочергові завдання щодо впровадження новітніх інформаційних технологій [указ Президента України від 20 жовтня 2005 р., № 1497/2005]: [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1497/2005>. **20.** Про Стратегію Національної безпеки України: [указ Президента України від 12.02.2007 р., № 105]: [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/105/2007>. **21.** Рекомендації Міжнародної науково-практичної конференції «Криміналістика XXI століття» (25-26 лист. 2010 р., м. Харків) // Криміналіст першодрукований. – 2010. – № 1. – С. 108 – 116. **22.** *Россинская Е. Р.* Современные проблемы криминалистической дидактики / Е. Р. Россинская // Криміналістика XXI століття: матер. міжнар. наук.-практ. конф., 25-26 лист. 2010 р. – Х.: Право, 2010. – С. 795 – 800. **23.** Український тиждень. – 2010. – № 29. – С. 10. **24.** *Цехан Д. М.* Використання високих високих інформаційних технологій в оперативно-розшуковій діяльності органів внутрішніх справ: моногр. / Д. М. Цехан; Одес. держ. ун-т внутр. справ. – О.: Юрид. л-ра, 2011. – 214 с. **25.** *Шепитько В. Ю.* Криміналістика XXI века: предмет познания, задачи и тенденции в новых условиях / В. Ю. Шепитько // Современное состояние и развитие криминалистики: сб. науч. тр. / под ред. Н. П. Яблокова и В. Ю. Шепитько. – Х.: Апостиль, 2012. – С. 41 – 54. **26.** *Шепитько В. Ю.* Криміналістика в сучасних умовах: деякі тенденції та постановка нових завдань / В. Ю. Шепитько // Актуальні проблеми кримінального процесу, криміналістики, судової експертизи та оперативно-розшукової діяльності: матер. III міжнар. наук.-практ. конф., присв. 10-річчю Міжнар. гуманіст. ун-ту (м. Одеса, 28 жовт. 2011 року). – О.: Фенікс, 2011. – С. 396 – 397. **27.** *Яблоков Н. П.* Основные тенденции развития криминалистики как науки и учебной дисциплины в современной России / Н. П. Яблоков // Современное состояние и развитие криминалистики: сб. науч. тр. / под ред. Н. П. Яблокова и В. Ю. Шепитько. – Х.: Апостиль, 2012. – С. 55 – 71.

ИНФОРМАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В КРИМИНАЛИСТИКЕ: ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМЫ

Белоус В. В.

Определен круг актуальных проблем теории формирования и практики применения информационных технологий в криминалистике, разрешить которые предлагается путём разработки частного криминалистического учения, направленного на дополнение и уточнение предмета науки криминалистики.

Ключевые слова: криминалистика, информационное общество, инновации, информационные технологии.

INFORMATION TECHNOLOGIES IN CRIMINALISTICS: STATEMENT OF THE ISSUE

Bilous V. V.

Range of topical issues of the formation theory and practice of application of information technology in criminalistics is defined, by dint of developing separate criminalistic doctrine aimed at addition and qualification the subject of criminalistic science are proposed its determination.

Key words: criminalistics, information society, innovation, information technologies.

Надійшла до редакції 12.12.2012 р.